

چشم‌انداز شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا)

دکتر محمد صادق علیانی

مدیر مسئول نشریه شاعا

تاریخچه شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا)

اولین شبکه‌های واقعی در قرن نوزدهم ظهور کردند و عبارت بودند از شبکه‌های تلگرافی که به کار مسیریابی و رساندن پیغام‌ها در سراسر جهان اختصاص داشته‌اند. هدف شبکه و شبکه سازی، غلبه بر مشکلات مشترک و دستیابی به بازارهای جدید است. تجربه‌های مختلف حاصل از فعالیت‌های گروهی در نقاط مختلف جهان که اکثراً الهام گرفته از نواحی صنعتی در کشورهای پیشرفته بوده‌اند، نشانگر آن هستند که با همکاری گروهی، می‌توان اثربخشی منابع عمومی را تقویت کرده و با رهیافت جمعی، هزینه‌های مبادلاتی را کمتر و یادگیری متقابل را آسان‌تر نمود. به عبارتی، به کمک فعالیت جمعی، دستیابی به بازارهایی که دورتر از دسترس هستند، نیز میسر گشته و افق‌های تازه‌ای در کسب و کار و تجارت بدست می‌آید. در سال ۱۳۷۶ نیز موضوع شامتک (شبکه آزمایشگاه‌های ملی تحقیقات کشور) در دوپست و سی و نهمین جلسه شورای پژوهش‌های علمی کشور مطرح گردید و در برخی از رشته‌ها مانند زلزله شروع به فعالیت کرد و در قانون بودجه ۱۳۷۸ یک ردیف اعتباری مختص برای این امر اختصاص یافت و در سال ۱۳۸۲ نیز شامتک موضوعی در معاونت پژوهشی وزارت

علوم، تحقیقات و فناوری مطرح شد و در چهار رشته تفاهم‌نامه بین دانشگاه‌ها به امضاء رسید؛ از جمله شامتک کشاورزی، شامتک روانشناسی، شامتک شیمی، شامتک فوتونیک و در سال ۱۳۸۹ موضوع شامتک موضوعی به دلیل استقبال خوب دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور و نیاز محققان به امکانات آزمایشگاهی مجدداً توسط حوزه معاونت پژوهشی وزارت علوم، بازنگری و طرح فراگیر شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا) مطرح و مورد موافقت وزارت متبوع قرار گرفت. به هر حال پیشینه شامتک نشانگر این واقعیت است که باید برنامه‌های مدون تدوین کنیم که همه بتوانند امکانات کشور را در جهت توسعه علم و فناوری بسیج کنند.

اهداف شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران

شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران در حال حاضر ۱۴ برنامه عملی را در دستور کاری خود قرار داده است که به شرح زیر می‌باشد و برای اجرای آنها با همکاری دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و فناوری کارگروه‌هایی تشکیل داده شده است که امیدواریم انشاءالله همکاران محترم مراکز در این راه پر فراز و نشیب ما را همراهی کنند و همچنین انتظار داریم همکاران دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی برای غنای علمی این نشریه نیز که به همت و همکاری دانشگاه مراغه بویژه جناب آقای دکتر احمد آقایی (رئیس محترم آزمایشگاه مرکزی دانشگاه مراغه) شروع به فعالیت کرده، کمک نمایند.

۱. کمک به تدوین نظام تعمیر و نگهداری تجهیزات آزمایشگاهی
۲. برقراری نظام HSE در آزمایشگاهها و کارگاهها
۳. اجرای نظام ارزیابی و رتبه‌بندی آزمایشگاهها
۴. تدوین نظام تأمین تجهیزات تحقیقاتی و آزمایشگاهی دانشگاهها و مراکز پژوهشی و فناوری
۵. راه‌اندازی کلینیک‌های علمی و آزمایشگاهی
۶. حمایت از نظام آزمایشگاه مرکزی
۷. ساماندهی، توزیع و تأمین مواد شیمیایی و آزمایشگاهی
۸. توسعه و تکمیل بانک جامع اطلاعات تجهیزات تحقیقاتی و آزمایشگاهی
۹. ایجاد چتر حمایتی پدافند غیرعامل در امور آزمایشگاهها

۱۰. نظام ارزیابی و رتبه‌بندی شرکت‌های واردکننده تجهیزات آزمایشگاهی
۱۱. حمایت از ایجاد آزمایشگاههای مرجع تخصصی دانشگاهی با مشارکت سازمان استاندارد
۱۲. برگزاری کارگاههای آموزشی برای کاربران آزمایشگاهها جهت ارتقاء سطح دانش علمی و تجهیزاتی آنان
۱۳. ساماندهی و شناسایی سازندگان تجهیزات تحقیقاتی و آزمایشگاهی ساخت داخل و رتبه‌بندی آنها
۱۴. حمایت از ایجاد آزمایشگاههای موارد خاص بر حسب نیاز کشور

